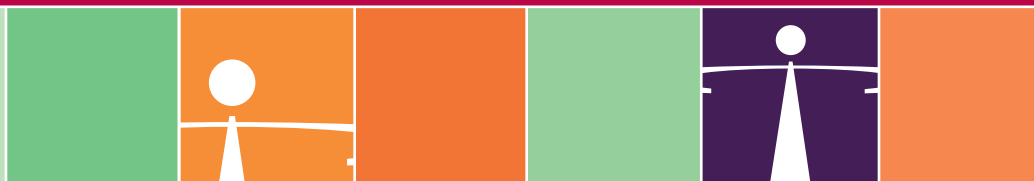

A legjobb Comenius,
Leonardo da Vinci és Grundtvig
projektek Magyarországon

2014

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI KULTÚRÁÉRT NÍVÓDÍJ

A minőség elismerése

Kiemelkedő színvonalú nemzetközi projektek az Egész életen át tartó tanulás programban

A NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI KULTÚRÁÉRT NÍVÓDÍJ az Egész életen át tartó tanulás program (LLP) támogatásával megvalósuló, kiemelkedő színvonalú oktatási és képzési projektek elismerésére szolgál.

A kezdeményezés az LLP valamennyi alprogramjának intézményi pályázattípusait érinti. Minden határidőre érkezett, hiánytalan záróbeszámoló automatikusan részt vett a kiválasztásban.

A projektekben folyó áldozatos és elkötelezett munka közvetlen elismerése mellett a díj célja, hogy felhívja a figyelmet a minőség jelentőségére, ugyanakkor biztosítja, hogy a díjazott intézmények szakmai közönség előtt mutathassák be eredményeiket, és megoszthassák tapasztalataikat a program többi résztvevőjével.

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

EMBERI ERŐ FORRÁSOK
MINISZTERIUMA

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSI KULTÚRÁÉRT NÍVÓDÍJ

A 2014-BAN NÍVÓDÍJAT NYERT PROJEKTEK:

COMENIUS

- **Az Egri Kistérség Többcélú Társulása, a Bournemouth-i Helyi Oktatási Hatóság, az Avenbourne College, az egri Andrassy György Katolikus Közgazdasági Középiskola, a noszvaji Figedy Általános iskola, civil részről pedig a Városgondozás Eger Kft. és a Bükki Nemzeti Park Igazgatósága | Kreatív Föld Charta a fiataloknak – A Föld Charta mint szemléletmód | Creative Earth Charter Challenge for Youth**
- **Földes Ferenc Gimnázium (Miskolc) | Környezetvédelem a jövő generációjának az oktatás, az etika, az üzlet és a politika tükrében | Environmental Protection for Future Generations through Education, Ethics, Business and Politics**
- **Katedra Gimnázium, Informatikai és Művészeti Szakközépiskola és Kollégium (Kecskemét) | Beszélő Falak: Képi kultúra a falakon | Walls Talk. Picturing cultures on the walls**
- **Nőtincsi Általános Iskola Felsőpetényi Tagintézménye | Kéz a kézben egy boldogabb világot | Hand in Hand for a Happier World**

LEONARDO DA VINCI

- **Békés Megyei Kormányhivatal – Munkaügyi Központ | Járható út – Lehetőségek a pályakezdők munka világába történő beilleszkedésére | Viable ways for career starters to integrate into the world of work**
- **Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány | Természetvédelmi képzés | Nature Train: Hands-on training in nature conservation. Enhancing employment prospects for conservations.**
- **Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola | Hollandiai szakmai gyakorlat egészségügyi, szociális és oktatási szakmát tanuló fiatalok részére**
- **Balatoni Civil Szervezetek Szövetsége | Tanulás a tavakért: Tógazdálkodás képzés | Learning for lakes – A European Lakes Management Training Scheme**
- **Károly Róbert Főiskola | Minőségi ételek és italok | FooDrinks – Quality Food & Drink European training Plan**
- **Hansági Ferenc Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakiskola és Szakközépiskola | Vendéglátós tudásimport – szakács és pincér tanulók szakmai gyakorlata Európa országaiban**

GRUNDTVIG

- **Budapesti Fegyház és Börtön | Fogvatartottak meséi a gyerekeknek | Prisoners Opportunity to Educate Children by Telling Stories**
- **Holdam Önszolgáltató és Ismeretterjesztő Egyesület | Támogató struktúrákat fejlesztő anyaközpontok az aktív önkéntesek bevonására**
- **Diódi Szent Gellért Vegyeskar Egyesület | Dallamos dialógus múlt és jövő között | Sing-Song – dialog between past and future**

Békés egymás mellett éléstől a környezetvédelemig A Föld Charta mint szemléletmód Creative Earth Charter Challenge for Youth

INTÉZMÉNY:

Az Egri Kistérség Többcélú Társulása, a Bournemouth-i Helyi Oktatási Hatóság, az Avenbourne College, az egri Andrassy György Katolikus Közgazdasági Középiskola, a noszvaji Figedy Általános iskola, civil részről pedig a Városgondozás Eger Kft. és a Bükk-i Nemzeti Park Igazgatósága

KOORDINÁTOR:

MERCZEL ÉVA,
KÁLMÁN ÉVA

A **KREATÍV FÖLD CHARTA A FIATALOKNAK** című Comenius régió együttműködésben tíz szervezet dolgozott együtt. A koordinátor az angliai Bournemouth-i Helyi Hatóság volt, a gyakorlatban pedig az Avonbourne-i iskolában tudták megfigyelni, hogy miként működnek a Föld Charta alapelvek a mindennapi oktatás során. Kálmán Éva, az egri Andrassy György Katolikus Közgazdasági Középiskola igazgatóhelyettese, a projekt egyik fő koordinátora mesélt a tapasztalatairól.

• A Föld Charta alapelveire építették a két éves közös munkát. Mik voltak ezek?

A Föld Charta egy olyan kezdeményezés, ami az egész emberi együttélésre vonatkozik: *hogyan lehet fenntartható módon egymás mellett élni úgy, hogy mindenki profitálhasson belőle*, a környezetünk, az állatok, az emberek, a vallási közösségek egyaránt. Amikor elkezdték a projektet tervezni, kiderült, hogy nem lesz elég a két év mind a négy alapelv részletes tárgyalására, ezért kiválasztottunk kettőt. Egyik témának a környezetvédelem mellett döntöttünk, amivel az angol partnereink is egyetértettek, hiszen ez náluk is aktuális nevelési kérdés, annak ellenére, hogy ők már előbbre tartanak, mint mi. Az angol iskolában például most a ki-

pufogó gázszennyezést kutatják részletesen, miközben mi még a szelektív hulladékgyűjtés és az energiatakarékosság tárgyalásánál tartunk. A másik témát, a békés egymás mellett élést az angol fél javasolta, mivel *kiemelten fontosnak tartják, hogy a gyerekeket a béke szeretetére neveljék*, arra, hogy miként lehet egymás véleményét tolerálni. Ezzel a célkitűzéssel mi is teljes mértékben egyetértettünk, hiszen az iskolánk egyik legfontosabb módszertani alapja is az, hogy szeretetre neveljük a gyerekeket.

• Hogyan tudták mindezt beépíteni a tanórákba?

A projekt során *nem elsősorban megtanítani akartuk az alapelveket a gyerekeknek, hanem készség szintre fejleszteni ezek alkalmazását*. Az volt a pályázat célja, hogy olyan tantárgyi programokat, óraterveket és tantervet keretét készítsünk, amelyben meg tudjuk mondani a matematika, az ének és a történelem tanárnak is, hogy a Föld Charta alapelveket hogyan lehet az órába, a gyerekek szemléletmódjába beépíteni. A humán tárgyakat nagyrészt az angol partner, a reáltantárgyakat pedig mi dolgoztuk ki részleteiben. Nagyon érdekes volt például úgy tanulni különböző országokról, hogy nem azzal kezdtük, hogy mi a főváros, hanem azt vizsgáltuk meg, hogy egy adott Föld Charta alapelv ho-

gyan valósul meg abban az országban: Szaúd-Arábia esetében például a nők helyzetét, Írországbán a vallási egyenlőséget emeltük ki, a svédeknél pedig a nők és férfiak egyenlőségének témáját kutatták a gyerekek.

● **Az avonbourne-i iskolában már nem csak a tantervbe, de a szemléletmódba, gondolkodásmódba is beépültek az alapelvek. Milyen példát láttak erre?**

Érdekes volt, ahogy a háborúellenességet a történelemoktatásba beépítették. A mi tanárainknak furcsa volt, hogy az angol iskolában úgy tanultak történelmet, hogy nem az évszámokon volt a hangsúly, és nem is azon, hogy ki kezdte a háborút és ki győzött. Azt mutatták be, hogy a katonák és a civil lakosok hogyan szenvedtek a háborútól, és az ott hon maradtaknak mit jelentett mindez. Dolgoztaként például levelet írtak a lövészárokból, amiben el kellett mesélni, hogy milyen az élet a harcmezőn. A tanár pedig úgy javította ki, mintha cenzúrázta volna, és úgy adta vissza a gyerekeknek, hogy ha most ők lennének a katonák, akkor ezt a levelet kapná meg az övük helyett az édesanyjuk, a feleségük vagy a barátnőjük.

● **Ön mint turizmus szakos tanár hogyan tartott olyan órát, amiben a fenntarthatóság vagy akár az emberi egymás mellett élés alapelvei voltak a középpontban?**

Például a felelős turizmus oktatásával, ami Angliával ellentétben Magyarországon nincsen benne a tananyagban – két oldalt ír róla a tankönyv emelt szinten. Az volt az egyik feladat, hogyan lehetne egy Csendes-óceáni szigeten üdülőközpontot létrehozni felelős módon, azaz úgy, hogy a helyi lakosok is profitáljanak belőle: minél több helyi termelőt vonjunk be és a környezetvédelmi szempontokat is tartuk szem előtt. Aztán elmentek a gyerekek a környező szalodákba és megnézték, hogy szerintük melyek felelnek meg közülük a tanult alapelveknek.

● **Módszertani értelemben volt olyan élményük, ami meghatározó, szemléletformáló volt?**

Igen, új módszereket ismerhettünk meg a gyerekek tudá-

sának és képességeinek jegyek nélküli értékelésére. Olyan értékelő táblákat készítettünk együtt az angol kollégákkal, amik megtanítottak, hogyan kell a gyerekeket másképp értékelni, mint az 1-5-ig skálán. A vizsgarendszerük is teljesen más. Turizmusból az emelt szintű érettségi teszt Angliában 30% tudás, 70% készség. Itthon 100% tárgyi tudás. De ők is tanultak tőlünk. Például meg tudtuk nekik mutatni, milyen egy erdei iskola, ami számukra ismeretlen volt, és a tanórán kívüli programok terén is sok újdonságot láttak nálunk.

● **Úgy tudom, hogy volt még egy nagyon különleges hozzáadéka a Föld Charta programnak.**

Igen, egyet mindenképp kiemelnék. Az avonbourne-i iskola egyik támogatója, Nagy-Britannia második legnagyobb biztosítója, 14 diákunk részére ingyenes részvételt ajánlott fel a saját csapat-, illetve csoportvezető-képző kurzusán. Az angol nyelvű képzésen az összes gyerekünk sikeres vizsgát tett, amiről a tanúsítványokat a projektzáró rendezvényen adtuk át.

sites.google.com/site/ceccproject/
<http://ekszi.hu/index.php/palyazataink>

FINTÁNÉ HIDY RÉKA

Acélkohóból kalandtúra park – Gazdaság, etika és kreativitás egy környezetvédelmi projektben

Environmental Protection for Future Generations through Education,
Ethics, Business and Politics

INTÉZMÉNY:

Földes Ferenc
Gimnázium (Miskolc)

KOORDINÁTOR:

KÉRI KRISZTINA

Gyakorlati tapasztalatokon keresztül, a fenntarthatóság etikai és gazdasági vonatkozásait szemléletformáló módon dolgozta fel a miskolci Földes Ferenc Gimnázium projektje. Fő témakörei a víz, a szemétfeldolgozás, a mezőgazdaság, a nanotechnológia és a klímaváltozás köré épültek – mégpedig úgy, hogy a gyerekek is magukénak érezzék a problémákat. A projekt koordinátora, Kéri Krisztina mesélt a kalandjaikról és a tapasztalataikról.

• A gyerekeknek is volt beleszólása a témák alakításába?

Igen, azt szerették volna, hogy a környezetvédelmen belül olyan témákat tárgyaljunk, ami közvetlenül érinti őket. Tehát nem a jéghegyek olvadásával akartak először foglalkozni, hanem azzal, hogy ők a saját életükben hogyan tudják azonosítani és megoldani a környezetvédelmi problémákat. Ezért nagy hangsúlyt helyeztünk arra, hogy a saját régiójukban hogyan jelenik meg a téma, és összehasonlítottuk a többiekkel.

• Az együttműködésük címében kiemelték a gazdaság szerepét. Hogyan jelent ez meg a tevékenységek között?

A fenntarthatóság és a gazdaság témáját úgy kapcsoltuk össze, hogy *számos lehetőséget teremtettünk a diákoknak, hogy gazdasági szakemberrel, szakterülettel találkozzanak.*

A mi iskolánkban a biológia és kémia tagozatos diákok, valamint az Arany János Tehetséggondozó Programban részt vevő hátrányos helyzetű gyerekek közösen vettek részt a munkában. Nagyon sok miskolci terepgyakorlaton voltunk, és a nemzetközi találkozók előtt a megadott témában kutattunk, adatokat gyűjtöttünk. Az eredményeket rendhagyó biológia órákon dolgoztuk fel, és a találkozók alkalmával, a külföldi partnerekkel közösen összehasonlítottuk. A Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával elindítottuk a fenntartható élelmiszerfogyasztási minták népszerűsítésével foglalkozó tevékenységsorozatot Miskolcon, valamint a Német Környezetvédelmi Minisztérium is bekapcsolódott a munkába.

• Változatos, és nagyon tudatosan szervezett terepgyakorlatokon jártak. Kiemelne ezek közül néhányat?

Jártunk a Bay Zoltán Alkalmazott Kutató Központ Nanotechnológiai Központjában, ahol a laborban mutatnak egy különleges anyagot, a melléktermékként keletkező fémhobot, amit régebben hulladékként kezeltek, de rájöttek, hogy nagyon jó az energiahasznosítás szempontjából, és kiválóan felhasználható az építőiparban. Ez nagyon tetszett a gyerekeknek. Aztán mikor a víztisztítás témáját tárgyaltuk, ellátogattunk a miskolci Vízmű Kft.-hez, amikor pedig a hulladékgyártásról volt szó, a MÁV Gépészeti Főnökségére mentünk el, hogy megnézzük, milyen módon

<http://ffg.hu/iskolankrol/nemzetkozi-projektek/comenius-projekt>

tárolják a fáradt olajat, és hogyan dolgozzák fel újból. Ez utóbbi látogatásunknak az *egyik diákunk továbbtanulására is egyértelmű hatása volt*: az egyetemen a közlekedésmérnöki szakirányt választotta, és meghívták dolgozni a Gépészeti Főnökséghez.

Nekünk, miskolciaknak volt még egy nagyon nagy élményünk, ami egy németországi acélüzem meglátogatásához kapcsolódik. Mivel a városunkban működött annak idején a 20 ezer főt foglalkoztató Kohászati Művek, aminek helyén ma már csak tönkrement és rozsdásodó elemeket lát az ember, a *gyerekeknek döbbenet volt megismerni az egykori németországi acélipari központot, ahol egy kalandtúra és szabadidős parkot hoztak létre*, rendhagyó esküvőket és koncerteket szerveznek, és hegyet másznak a nagy acélgyártási kohókban.

● Miért tartották fontosnak, hogy a környezetvédelem etikai vonatkozásait is középpontba helyezték?

Az etika tekintetében az volt a fő célunk, hogy kialakuljon a gyerekekben a felelősségvállalás a tetteikért és azok következményeiért. Arra kerestünk választ, hogy mivel tartozunk a jövő generációjának, és próbáltuk tudatosítani, hogy nem csak a jelenre, de a jövőre is nagyon komolyan gondolni kell.

● Milyen etikai kérdéseket vet fel a tizenéves diákok számára a víztisztítás?

Cseh partnerünknel számunkra meglepő módszerrel, növényi gyökerekkel tisztítják a vizet, ami kíméli a környezetet, viszont jóval hosszadalmasabb, és egy nagyobb város ivóvízigényét már nem tudja kielégíteni. *Az ember számít tehát, vagy a környezet? – tették fel a kérdést a gyerekek.* Mi a fontosabb: a rövid távú cél, hogy minél több embert ellássunk tiszta vízzel, vagy hosszabb távon gondolkodva, környezetkímélőbb módszereket alkalmazzunk, amivel viszont nem biztos, hogy sikerül ennyi ember igényeit kielégíteni? Végül arra jutottak, hogy mindannyian szeretnénk tiszta vizet inni.

● Mit tart a legfontosabb eredménynek?

Mi tanárok arra jöttünk rá, hogy nagyon hiányzik az oktatásunkból a gyakorlati képzés. Nagyon jót tesznek a csoportos munkák, és egymást is nagyon motiválják a gyerekek, nem csak a tanárnak kell motiválni őket. Természetesen a tanár mint irányító, mint karmester legyen ott, de *rengeteg erőt tudnak a gyerekek egymásnak adni, illetve egymástól és a gyakorlati élményekből tanulni.*

FINTÁNÉ HIDY RÉKA

Tiltott gyümölcs – Graffitizés legálisan, művészi szinten, Kecskeméten és Európában

Walls Talk. Picturing cultures on the walls

A graffitizés és a street art témáját járták körül két éves Comenius együttműködésük keretében hét európai ország középiskolájának diákjai, köztük a kecskeméti Katedra Gimnázium, Informatikai és Művészeti Szakközépiskola és Kollégium tanulói. A Falak beszélnek című projektről Lukács Gyöngyi művésztanárt, a projekt koordinátorát kérdeztük.

INTÉZMÉNY:

Katedra Gimnázium,
Informatikai és Művészeti
Szakközépiskola
és Kollégium (Kecskemét)

KOORDINÁTOR:

LUKÁCS GYÖNGYI

• Mit választana a projekt szlogenjének?

„Az alkotás nyelve közös – az alkotásban azonnal összehangolódnak az emberek, mindenki azonosulni tud a feladattal, tempóban, gondolkodásmódban egyaránt.”

Nagymértékű nyitottságra, toleranciára és kooperációra van szükség a közös alkotómunkában.

• Modern és izgalmas a téma. Mit tart a vizuális projekt legfontosabb hatásának?

A street art, a graffitizés új felfedezésként hatott mindenkire, a tantestületre, a diákokra és a kollégákra egyaránt, annak ellenére, hogy a kortárs művészet jelen van a hétköznapokban. Megpróbáltuk feltérképezni, megérteni, elfogadni a szubkultúrának ezt az ágát, amely jelen van városaink közösségi terein, akaratlanul is hétköznapjaink részesévé válik és közízlésformáló. Ez volt igazából a két év feladata, amelynek megvalósítása hatalmas élmény és tapasztalat

volt számunkra. Amit még fontosnak tartok, hogy ez egy vizuális projekt volt, amely komplex módon, sokoldalúan fejlesztette a diákok személyiségét.

A kortárs alkotók megismerése segít eligazodni a diákoknak a saját koruk kultúrájában. A graffiti történetének feltérképezése, illetve a technikai megoldások pedig a kollégáknak is mutattak újat: megismertük a különböző irányzatokat, neves alkotókat, speciális eszközöket. Sok élményt gyűjtöttünk azzal kapcsolatban is, hogy különböző mentalitású, kulturális hátterű emberek hogyan tudnak együttműködni, hogy milyen nehéz néha alkalmazkodni, és mennyire fontos elfogadnunk mások gondolatmenetét, munkatempóját, ami a déli és északi, illetve a különböző európai népek esetében más és más.

• A művészetekre különösen fogékony gyerekek számára milyen kiinduló pont egymás jobb megismeréséhez, megértéséhez a kortárs művészek munkásságának kutatása?

A témánk érintette a tolerancia, a kulturális és vallási sokszínűség, valamint a globális gondolkodás területeit is. A két év során több tolerancia tesztet készítettünk, amiből kiderült, hogy nagyon keveset tudnak külföldön a tudományos, művészeti területen a magyar híres személyiségekről, tudósokról, művészekről, feltalálókról. Így aztán a gyerekek

„Az alkotás nyelve közös – az alkotásban azonnal összehangolódnak az emberek, mindenki azonosulni tud a feladattal, tempóban, gondolkodásmódban egyaránt.”

kel nagyon készültünk arra, hogy a projekttalálkozókon élvezhető formában tudjunk bemutatni a többi ország diákjainak olyan ismert személyiségeket vagy történelmi időszakokat, amik közös pontok lehetnek az országaink között: angol nyelven előadást tartottak a gyerekek a Franciaországban híressé vált magyar képzőművészekről, Vasarelytől kezdve kortárs fotóművészekig. Próbáltuk kiemelni az országok között lévő történelmi kapcsolatokat is, sikert aratott például a beszámolóink a lengyelekkel közös uralkodókról, vagy arról, hogy a törökökkel mennyi azonos kifejezésünk, közös szavunk van, amit hasonlóan is ejtünk ki. Egyébként a tesztek feldolgozása során egyértelműen kiderült, hogy a magyarokat kedvelték meg a leginkább. Ehhez hozzá kell tennem, hogy a két év alatt mindent meg is tettünk ezért.

• Mi volt a leglátványosabb eredmény?

Több falat is festettek a gyerekek, amit természetesen sok-sok kutatómunka, tréning és tervezés előzött meg: első lépésként az iskola falára készítették graffiti tipográfiával ötvözött népi motívumokat, majd egy városi musicalhez készítettünk díszletet. A magyarországi projekttalálkozón pedig a széchenyivárosi lakótelep szívében működő ifjúsági közösségi ház, a HELPI külső falára festhette fel minden diák egyéni üzenetét stencil technikával. Ezek a mai napig megtekinthetők.

• Milyen kézzel fogható eredménye van még a projektnek?

Rengeteg produktum készült a két év alatt, amelyet hosszasan lehetne sorolni, ezek közül kiemelném az általunk tervezett és nyomdai úton kivitelezett katalógust, a diákok munkáit tartalmazó falinaptárt, a szubkultúra kifejezéseit 7 nyelven tartalmazó kiadvány is. De a honlapunkon belelaphozhatnak a graffiti szótárba és megtalálhatják a fiatalok

társalgási kultúrájában most használatos kifejezések gyűjteményét is sok színes, fiatalos graffitivel együtt. Megleptük partnereinket a korábbi találkozókon készült fotókiállítással, ajándékként pedig szitázott pólót és linómetszetet is készítettek tanulóink. A két év eseményeiről, történéseiről egész DVD gyűjteményünk lett.

• De a graffitizés tiltott Magyarországon, nem?

Valóban, *a graffiti egy tiltott, nem elfogadott dolog, amit mi egy hétre legálissá tettünk*, engedélyeztettük a városvezetéssel, ifjúsági közösségekkel, és elértük, hogy a lakók is elfogadják. Még egy újságcikk is megjelent ezzel a címmel: „Büntetlenül graffitizhettek Kecskeméten”. Egyébként az, hogy a városban díszletet festhettek, vagy a már említett falfestésnél csinálhattak egy olyan dolgot, ami tiltott, még izgalmasabbá tette a gyerekek számára a munkát. Sőt, már kaptunk további megkereséseket, hogy fessünk a szürke tűzfalakra, díszítsük tovább a városunkat.

FIN TÁNÉ HIDY RÉKA

Az életre nevelünk – Kéz a kézben egy boldogabb világért

Hand in Hand for a Happier World

<http://gimczerwonak.weebly.com/index.html>
<http://www.iskola-felsőpeteny.blogspot.hu>

INTÉZMÉNY:

Nőtinci Általános
Iskola Felsőpetényi
Tagintézménye

KOORDINÁTOR:

SZABÓNÉ CSORBA ERIKA

A Nőtinci Általános Iskola Felsőpetényi Tagintézménye egy nagyon kicsi iskola, mégis több nemzetközi együttműködésben vettek már részt. A most nívódíjat nyert környezetvédelmi témájú projekt során 6 európai országgal dolgoztak együtt. A Kéz a kézben egy boldogabb világért című Comenius iskolai együttműködési projektről Szabóné Csorba Erikával, a tagintézmény vezetőjével beszélgettünk.

• **Annak ellenére, hogy egy pici iskoláról van szó, nem ez az első alkalom, hogy nemzetközi együttműködésben vesznek részt. Mi motiválja legjobban Önöket?**

Valóban egy nagyon kis iskola vagyunk: egy alsó tagozat működik nálunk, közel 20 kisgyerekekkel. A most lezárult Comenius projektünk környezetvédelmi témájú volt, és 6 európai országgal dolgoztunk közösen. Eddig is foglalkoztunk a környezetvédelemmel, de a projekt rengeteg ötletet adott, nagyon sok új dolog jutott eszünkbe annak kapcsán, hogy külföldiekkel dolgoztunk. Rendkívül ösztönzőleg hatott ránk az, hogy tudtuk, egy nemzetközi csapatnak kell megfelelnünk. Úgy érzem, az egyik legnagyobb pozitívuma egy ilyen együttműködésnek, hogy *jobban teljesítünk, na-*

gyobb a belső motiváció egy ilyen több országot összefogó, közös, nagy munkában. És természetesen hatalmas élmény a gyerekeknek is. Amikor a projekt indult, voltak gyermekotthonbeli diákjaink is, akiknek különösen sokat jelentett, hogy részt vehettek egy nemzetközi programban, utazásokban, de így voltak ezzel a falusi gyerekek is.

• **A címben a boldogság a kulcsszó. Mi adta a legtöbb örömet a projekttel kapcsolatban?**

Különösen nagy öröm volt számunkra már az is, hogy annak idején megnyertük ezt a pályázatot. Szintén nagy örömmel tölt el bennünket, hogy *egy kis iskola is lehet alkotó, és tud olyat csinálni, ami más számára is érdekes lehet.* Legbüszkébbek pedig arra vagyunk, hogy bárki jött hozzánk, látta, hogy milyen összetartás van, milyen összmunka és hogy milyen boldogok a gyerekek. Elmondták azt is, hogy látszik, hogy itt minden a gyerekekért van.

• **Hogy tették érdekessé, kézzel foghatóvá a környezetvédelem témáját ezeknek a pici gyerekeknek a számára?**

gyekezünk aktuálisan adódó helyzetekre a *gyerekek szá-*

mára is érthető, megfogható, gyakorlatias módon reagálni.

A közeli erdőrész leégését követően kimentünk például a gyerekekkel és részt vettünk az újraterelítésben. Az energia hét keretében meghívtunk egy helyi vállalkozót, aki energianádat természet. Mesélt róla, hozott is belőle, a gyerekek megfoghatták, aztán lerajzolták, ami a legjobban megragadta a fantáziájukat az előadásból, és a képekből naptár készült. De szedtünk szemetet, írtunk Comenius mesét – amit többször elő is adtunk –, és rendeztünk egy Comenius kiállítást is a faluban a gyerekek által készített dolgokból, a külföldről kapott ajándékokkal, a partnerek zászlóival. Örömmel mutattuk meg az érdeklődő emberek számára, hogy mit is csináltunk.

• A mese hősei a felsőpetényi iskolások voltak?

Igen, közösen kitaláltunk egy mesét, amiben sok viszonyosság után a felsőpetényi gyerekeknek sikerült megtisztítani egy tavat egy hatalmas olajfolttól. Voltak a történetben tündérek, varázslat és sok izgalom, majd a színdarabot előadtuk a külföldi partnertalálkozón és itthon is.

• A spanyolországi találkozóra az iskola összes tanuló-ját elvitték, ami nagyon különleges dolog. Mi maradt meg az utazásból a gyerekeknek?

Nagyon sokat tettünk annak érdekében, hogy az összegyűjtött sok-sok új élményt, tudást, emléket a gyerekek minél tovább megőrizzék. Mikor hazajöttünk, szerveztünk egy akadályversenyt, ahol az egyes állomásokon az orszá-

gokkal és a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdéseket, feladatokat kellett megoldaniuk. Nagyon sok mindenre emlékeztek a gyerekek. Visszatértünk rá magyar órán is, mikor Barcelona kincseivel foglalkoztunk, fogalmazást is írtak róla. Egy jó ideig biztos megmarad bennük, hogy az Ebro folyó környékén hogyan terem a rizs, illetve a citrom a fákon, meg hogy milyen, mikor a frissen leszedett méz-édes narancs leve csorog végig az emberen. Hogy milyen hatással lesz a jövőjükre, azt nem tudjuk, de *korábbi tanítványaimtól azt a megerősítést kapom, hogy mi az életre neveltük őket.* Ezzel megerősítenek abban, hogy jó úton járunk.

FINTÁNÉ HIDY RÉKA

Járhatóbb út a fiatal pályakezdők számára

Viable ways for career starters to integrate into the world of work

INTÉZMÉNY:

Békés Megyei Kormányhivatal – Munkaügyi Központ

KOORDINÁTOR:

NÉMETHNÉ
VIDOVENYECZ ÉVA

A Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja koordinátorként vett részt a Járható út – Lehetőségek a pályakezdők munka világába történő beilleszkedésére című kétéves nemzetközi projektben. Egy német és egy portugál képző intézmény, egy angol hátrányos helyzetű célcsoportokat segítő szociális vállalkozás, valamint a munkaügyi központ részvételével megvalósuló Leonardo partnerség célja egy útmutató összeállítása volt, ami mind a szakemberek, mind a pályakezdők számára nyújt hasznos és aktuális információkat. A projekttel kapcsolatban Némethné Vidovenyecz Éva, a program koordinátora válaszolt kérdéseinkre.

- Intézményük nagyon aktív a pályázás terén, sok nemzetközi projektben vettek és vesznek részt, gyakran hallani sikeres programjaikról. Honnan a kedv és a lendület mindehhez?

Valóban, nem mondhatom, hogy gyerekcipőben jár nálunk a dolog, hiszen a Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ igazgatója, Dr. Nagy Ágnes, nagyon támogatja ezeket a kezdeményezéseket, az innovatív ötleteket, így az évek során kialakult a pályázás menete a hivatalban. Általában fontosnak tartjuk, hogy a munkaügyi és a képzési területet egyaránt erősítsük pályázatainkban, ezért volt

fontos számunkra, hogy a német szakképző intézményt is be tudjuk vonni a partnerségbe.

Emellett a pályakezdők munkaerő-piaci helyzetének javítása kiemelt prioritás az Európai Unióban és Magyarországon is. Európai szinten a teljes népesség munkanélküliségi rátájának a duplája a fiatal korosztályba tartozóké, ez pedig Békés megyében évek óta a két és félszerese. Tehát összedugtuk a fejünket a kollégáinkkal, hogy amellett, hogy természetesen vannak eszközeink a fiatal pályakezdők támogatására, mi az a plusz, amit ezen felül tenni tudunk. Fontos számunkra, hogy *ne csak azt nyújtunk, ami a törvényi szabályozás alapján előírt dolgunk, hanem valamivel adjunk többet*, és próbáljuk az emberi oldalát megfogni a dolgoknak.

- Ezek szerint egyrészt európai, másrészt erős helyi igény van ilyen programokra?

Igen, így van. Alapvetően arra törekszünk, hogy ne csak akkor foglalkozunk az ügyféllel, amikor már álláskeresőként a rendszerben van, hanem próbáljuk meg az előtte lévő úton, tehát a pályaorientációban, a pályadöntések meghozatalában is segíteni. Ezért vannak pályaválasztási vásáraink (PÁV) is, ahol iskolákkal együttműködve dolgozunk ezen.

• A projektben részt vevő partnerek nagyon különböző országokból jönnek, egy portugál pályakezdő fiatal helyzete sok tekintetben eltér egy németétől. Mit lehetett tanulni egymástól? Milyen tapasztalatok bizonyultak hasznosnak?

A német partnernél az általuk már régóta alkalmazott duális szakképzés rendszerét, ennek lépéseit igyekeztük megismerni. *Főleg a munkáltatókkal való kapcsolattartás gyakorlata az, amiből a saját kollégáink is sokat tanulhatnak.* A portugál partnernél ugyanakkor azt tapasztaltuk, hogy a pályaaorientációt és a lemorzsolódást csökkentő programokat a szakképző iskolákkal együttműködve, egy programon belül valósítják meg, ami azért fontos, mert a portugál munkaügyi rendszer a hazaihoz nagyon hasonlóan működik. Az angol partner esetében pedig nagy hangsúly van a lemorzsolódás megakadályozásán. Náluk ezért kizárólag ezt a területet célzó programok vannak, amelyek rendkívül kidolgozottak és főleg szakképzés-orientáltak, azt célozzák, hogy a hiányszakmákra oktassák azokat a fiatalokat, akik valami miatt kiesnek a képzésből, hogy ne vesszenek el. Tehát összességében rengeteg dolgot láttunk, tudtunk el-sajátítani, amik bennünket előrevisznek. A látogatások során tapasztaltakat beépítettük a saját tevékenységeinkbe is. Például a portugál partnernél látottak alapján az általunk rendezett PÁV-on két éve bevezettük egy üzenőfal használatát, amin a gyerekek nekünk üzenhetik meg, hogy szerintük min kellene változtatni vagy javítani. Vagyis ebben a pályázatban olyan jó gyakorlatokat, módszereket ismerhettünk meg, amelyek alapját képezhetik egy későbbi innovációfejlesztést célzó projektnek is.

• A projekt keretében készült egy útmutató kiadvány szakemberek és a fiatal pályakezdők számára. Kaptak már visszajelzést erről, használták-e mások?

Az elektronikus kiadvány bárki számára letölthető, a nyomtatott verzió a kirendeltségeinken áll rendelkezésre helyben olvasásra, továbbá az EURES tanácsadók használják nap mint nap, és küldtünk iskoláknak is. Pozitív visszajelzés érkezett a felettes szervünktől, a Nemzeti Munkaügyi Hivataltól is. Ők, többek között például, egy találkozó során megmutatták a kiadványt külföldi kollégáknak, akik ezután megkerestek minket, hogy a projekt részleteiről érdeklődjének.

• Említette, hogy a későbbi projektjeikbe szeretnék beépíteni a tapasztalataikat. Vannak is már konkrét tervek?

A jelenlegi Erasmus+ pályázati ciklusban a program folytatását tervezzük. Mivel van rá mód, a Békés Megyei Kormányhivatal pályázik, ami nagyon nagy lehetőséget ad számunkra, mert a kormányhivatal révén rengeteg intézmény-nyel és szakigazgatási szervvel bővültünk, akikkel eddig inkább informális kapcsolatban álltunk. Így egyrészt *egy stratégiailag még jobban felépített pályázatot tudunk benyújtani*, illetve az eredményeket más formában, más keretek között is tudjuk majd terjeszteni.

PLÁNTEK LEA

<http://bekes.munka.hu/>

Szakmai gyakorlattal segítették az álláskeresést

Nature Train: Hands-on training in nature conservation.
Enhancing employment prospects for conservations

INTÉZMÉNY:

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány (Orosztony)

KOORDINÁTOR:

KLEIN ÁKOS

A Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány Leonardo mobilitási projektjének köszönhetően húsz pályakezdő, illetve munkanélküli természetvédelmi szakember utazhatott szakmai gyakorlatra az angol Ambios nonprofit intézményhez. A projekt hazai koordinátora, Klein Ákos szerint az így szerzett külföldi tapasztalat és a szakmai nyelvismeret nagyban segítheti a fiatalok elhelyezkedését.

• Mikor és hol hallott először Leonardo pályázati lehetőségről?

Először egy angol szervezet vont be minket partnerként a projektjébe, innen ismertem meg az egész mobilitási rendszert. Vagyis először lettünk projektpartnerek, és aztán több évnyi partnerség után adtuk be az első önálló pályázatunkat a magyarországi irodához, a Tempus Közalapítványhoz.

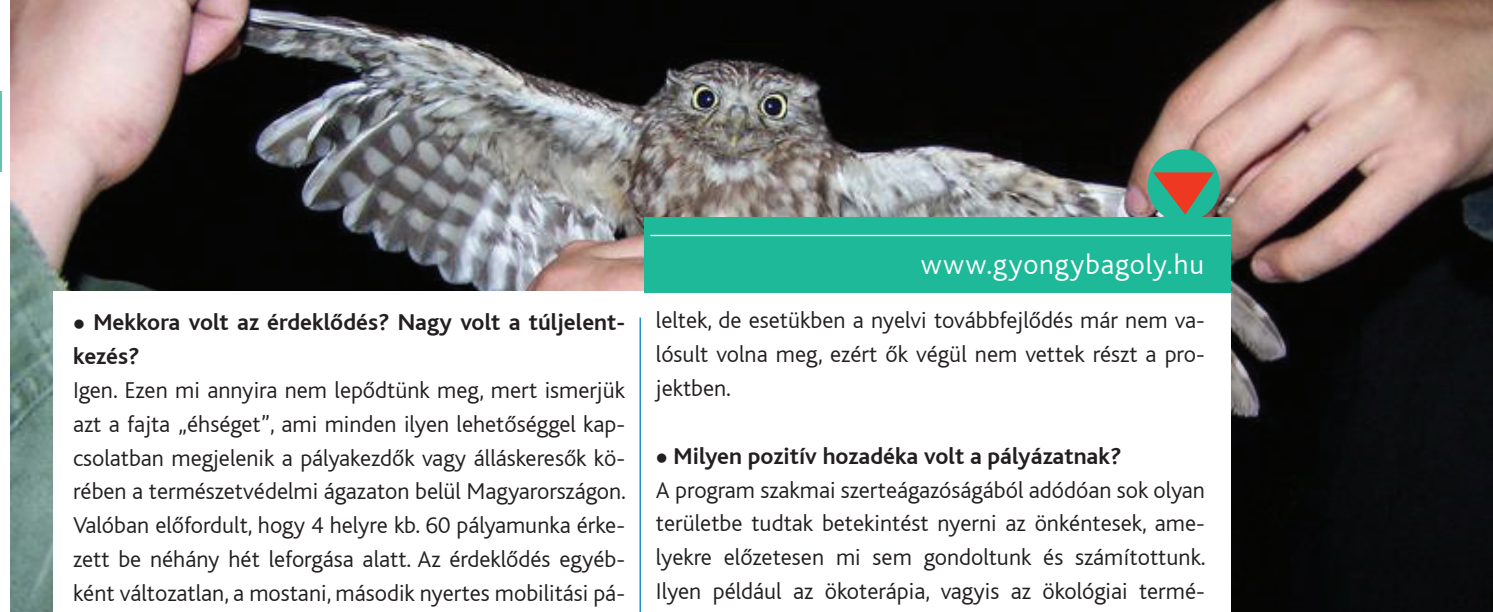
• Hogyan talákoztak az angol szervezettel?

Ez félig-meddig a véletlen folytán alakult így. Ösztöndíjat nyertem Angliába, és egy angliai gyöngybagolyvédelemmel foglalkozó szervezetet kerestem fel. Itt angol szó-kás szerint piknikre vittek, ahol több civil szervezet képviselőjével lehetett találkozni. Ekkor szövődött az első szakmai kapcsolat; megkérdezték, hogy a Gyöngybagolyvédelmi Alapítványnak nincs-e kedve, illetve lehetősége arra,

hogy mobilitási pályázat keretein belül angol környezetvédelmi önkénteseket fogadjon gyakorlatra Magyarországon. Úgy véltük, hogy az alapítványunk működésén nagyot lendíthet a projekt. Ugyan vannak magyarországi önkénteseink, de az ő jelenlétük, segítségük eléggé szezonális jellegű. Viszont a mobilitási program keretében általában kilenc hetet töltenek itt a segítők, tehát a *hozzánk érkező angliai fiatalok hosszabb távon lehetnek az önkénteseink*. Ezért váltunk partnerszervezetté.

• Miért döntöttek úgy, hogy saját pályázatba is belevágnak? Mi volt ezzel a céljuk?

Magyarországon sok fiatal végez el valamilyen természetvédelemmel kapcsolatos szakirányt különböző egyetemeken, viszont az elhelyezkedési esélyeik pályakezdőként nagyon rosszak. Ennek oka, hogy a legtöbb esetben nincs szakmai gyakorlat a hátuk mögött, és kevesen beszélnek magasabb szinten valamilyen idegen nyelvet. Ezért *az volt a legfontosabb célkitűzésünk, hogy a projekt segítségével a pályakezdő álláskeresőknek segítsünk*, az ilyen jellegű hiányosságait orvosoljuk. Mivel a természetvédelemnek is az angol a szakmai nyelve, ezért azt gondoltuk, hogy már az is eredmény, ha valaki az önéletrajzát minőségileg tudja javítani a 3-4 hónapos angliai gyakorlatának köszönhetően.

www.gyongybagoly.hu

• **Mekkora volt az érdeklődés? Nagy volt a túljelentkezés?**

Igen. Ezen mi annyira nem lepődtünk meg, mert ismerjük azt a fajta „éhséget”, ami minden ilyen lehetőséggel kapcsolatban megjelenik a pályakezdők vagy álláskeresők körében a természetvédelmi ágazaton belül Magyarországon. Valóban előfordult, hogy 4 helyre kb. 60 pályamunka érkezett be néhány hét leforgása alatt. Az érdeklődés egyébként változatlan, a mostani, második nyertes mobilitási pályázatunknál is hasonló a helyzet.

• **Mik voltak a résztvevők kiválasztásának kritériumai?**

Két fontos szempontot fogalmazzunk meg magunknak. Egyrészt világossá tettük, hogy ugyan a szakmai vagy szakirányú képzettség lényeges, de annak hiánya nem kizáró feltétel. *A legfontosabbnak azt tartjuk, ha valaki saját maga, önszántából szerez valamilyen előzetes szakmai gyakorlatot a természetvédelmi szakmában.* Ezért a jelentkezőknek inkább ezzel kellett bizonyítaniuk, hogy tényleg van bennük elszántság és kitartás az ágazaton belül maradásra, és a természetvédelemben képzelik el a karrierjüket hosszabb távon is. A kiválasztás során a másik fontos prioritás az volt, hogy a jelentkezők nyelvtudásának szintje is megfelelő legyen a kiutazáshoz, ne legyen se túl gyenge, se túl jó. Minden esetben közepesen kommunikatív, de fejleszhető és fejlesztésre szoruló angol nyelvtudással választottunk embereket. Nem szerettünk volna ugródeszkaként szolgálni ahhoz, hogy a résztvevők többsége csak a nyelvyakorlás lehetőségét próbálja kihasználni, és később teljesen más iparágban helyezkedjen el, ne a természetvédelmet erősítse. Voltak olyan jelöltjeink is, akik angol nyelvtanári diplomával rendelkeztek, és szinte minden szempontból megfe-

leltek, de esetükben a nyelvi továbbfejlődés már nem valósult volna meg, ezért ők végül nem vettek részt a projektben.

• **Milyen pozitív hozadéka volt a pályázatnak?**

A program szakmai szerteágazóságából adódóan sok olyan területbe tudtak betekintést nyerni az önkéntesek, amelyekre előzetesen mi sem gondoltunk és számítottunk. Ilyen például az ökoterápia, vagyis az ökológiai természetvédelmi programok bevonása valamilyen nehézséggel küszködő csoport megsegítésére. Ez egy hosszú ideje létező módszer Nagy-Britanniában, amit az önkénteseink kint ismertek meg, majd hazahozták a tapasztalataikat, és átadták az alapítványnak. Ennek köszönhetően mi magunk is bele tudtunk kezdeni egy jelenleg is futó, magyarországi ökoterápia programba egy norvég civil támogatási alap segítségével. Ez például a projektünk örömteli és váratlan hozadéka.

• **Mit gondol, hogy mitől jobb az Önök projektje, mint egy átlagos projekt?**

Egészen addig, amíg nem értesültünk a nívódíj elnyeréséről, azt gondoltuk, hogy egy átlagos projektet valósítunk meg. Szerintem az mindenképpen erősségünk, hogy egy nagyon érzékeny hiányterületet sikerült érintenünk, aktuális problémára reagáltunk a projekttel. Hiszen *mobilitási pályázatunkkal hozzásegítettük a természetvédelmi szektor álláskeresőit gyakorlati tapasztalathoz és szakmai angol nyelvtudásuk fejlesztéséhez.* Emellett szakmailag erős lábakon áll a programunk, hiszen önkénteseink számára kidolgoztunk egy intenzív szakmai nyelvi képzést, ezért elégedetten térnek haza az angliai projektről.

FRANK NÓRA

A diákok munkája a projekt egyik legfontosabb eleme

INTÉZMÉNY:

Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola
(Budapest)

KOORDINÁTOR:

JUBA-NAGY ÁGNES,
SZÁLTELEKI SZILVIA

„Örömmel értesítünk, hogy eddigi teljesítményed alapján szeretnénk neked felajánlani a 2012-es hollandiai szakmai gyakorlaton való részvétel lehetőségét. Egyszerűbben fogalmazva: IGEN!”

Ezzel az üzenettel indult a Raoul Wallenberg Szakközépiskola és Szakiskola egy hónapos hollandiai mobilitási projektje, amelyben 14 fogászati és gyógypedagógiai aszisztens, csecsemő- és gyermekápoló, illetve ápoló szakos tanuló vett részt. Pontosabban jóval korábban kezdődött a történet: a kapcsolat öt évvel ezelőttre és több sikeres projektre nyúlik vissza. A projekt két elhivatott koordinátora, Juba-Nagy Ágnes és Száltelegi Szilvia mesélt nekünk a tapasztalatairól.

• Kell-e ösztönözni a diákokat, hogy részt vegyenek a programban?

Vannak diákok, akiket egyáltalán nem kell ösztönözni, viszont vannak olyanok is, akiket biztatni kell, mert félnek: nem bíznak a nyelvtudásukban, még sosem repültek, vagy egyszerűen csak ilyen sokáig még sosem voltak távol a családjuktól, és persze mindig ott van a barát probléma is. Amikor toborzunk, ezekkel a tanulókkal – főleg ha tudjuk, hogy megállnák kint a helyüket –, többször is beszélgetünk, és általában sikerül meggyőzni őket. Végül mindig túljelentkezés van, előfordult már, hogy 72-en vettek részt a válogatón és csak 14-en utazhattak.

• Hogyan teltek a diákok hétköznapijai?

Jó sok munkával. Minden nap nagyon elfáradtak, hisz fárasztó, hogy angolul kell kommunikálniuk egész nap egy

teljesen új környezetben. Munka után pedig hazamentek, bevásároltak, mostak, főztek, interneteztek, blogot és munkanaplót írtak. Rengeteg volt az élmény, amit mind be kellett fogadniuk.

• Az élményeik olvashatók a diákok által készített internetes blogon is, ami elérhető az iskola honlapjáról. Honnan az ötlet?

A 2010-es csoportban az egyik lánynak eszébe jutott, hogy ír a kinti élményeiről. Akkor azt gondoltuk, miért ne írhatna a csoport egy közös blogot. Kipróbáltuk, és a mai napig jól működik. Eleinte a hollandok Google fordítóval fordították le maguknak, mert kíváncsiak voltak, mit írnak a magyar diákok, így végül az angol változatot is elkészítettük. A hollandoknak megtetszett az ötlet, és mostanra a hozzánk gyakorlatra érkező csoportjaik is vezetnek internetes naplót az élményeiről.

• Van más is, amit átvettek a hollandok Önöktől?

Igen, például a felkészítés néhány elemét. *A kiutazás előtt egy három napos csapatépítő felkészítő táborba mennek a diákjaink*, ami nagyon jó arra, hogy megismerjék egymást, hisz odakint hosszabb ideig egy viszonylag kis szobában fognak együtt élni. Kezdetben a hollandok nem helyeztek erre nagy hangsúlyt, így eleinte meglehetősen felkészületlenül érkeztek hozzánk a tanulóik, de azóta magyar mintára igyekeztek néhány elemet átvenni a felkészítésből.

• Hogy hatott a diákok karrierjére a program?

Fontos hozadéka a programnak, hogy *aki egyszer végigcsinálja, sokkal bátrabban kommunikál és nem fél attól, hogy*

megszólaljon angolul. Például a fogászati asszisztenseink közül többen olyan helyen dolgoznak, ahol sok a külföldi páciens, és náluk nagyon fontos szempont volt, hogy dolgoztak angol nyelvterületen, a saját szakterületükön.

Történt olyan is, hogy az egyik lány csecsemő- és gyermekápolóként vett részt a programban, de a holland partner bölcsődei gyakorlatot tudott neki biztosítani. Akkor jött rá, hogy számára ez a szak testhezállobb, vagyis ez a program adott neki egy olyan lökést, ami a karrierjét befolyásolta.

Összességében sok volt diákunk megemlíti, hogy az állásinterjún szóba került a Leonardo gyakorlatuk, és ez pozitív volt a munkáltató szemében. Sokszor épp az keltette fel a figyelmet, hogy az önéletrajzukban szerepelt a külföldi szakmai gyakorlat.

• Mivel töltötték az időt a kísérő tanárok?

Úgy szervezzük a projekteket, hogy felváltva legyünk a diákokkal. Az első héten bejárjuk velük az iskolákat, a gyakorlati helyeket, különböző kórházakat és gyógypedagógiai intézményeket látogatunk meg. Az utolsó héten a kísérő tanár felkeresi a gyakorlati helyeket, találkozik a gyakorlatvezetőkkel és közösen értékeli a tanulók munkáját.

Amikor kint vagyunk, minden nap beszélgetünk a tanulókkal, és meghallgatjuk az aznapi élményeiket. Mindezen túl persze intézzük az ügyes-bajos dolgokat, az adminisztrációt és a pénzügyeket a projekt teljes futamideje alatt.

• Mi ösztönzi Önöket arra, hogy évről-évre újra belevágjanak egy új projektbe?

A program lehetőséget nyújt arra, hogy kis csoportnyi motivált tanulóval dolgozzunk együtt. Ez másfajta munkát és kapcsolatot tesz lehetővé a diákokkal, jobban megismerjük őket, hiszen van idő és lehetőség mélyebben beszélgetni velük. Vannak, akikkel a mai napig tartjuk a kapcsolatot.

Jó lenne egyébként is így dolgozni a tanulókkal.

Az egyik legfőbb motivációnk az, hogy amikor hazajönnek, látjuk rajtuk a fejlődést, hogy mennyire megnőtt az önbizalmuk, hogy egyre önállóbbak. Érezzük, hogy értékeli a munkánkat, ami lehetővé tette, hogy részt vegyenek ebben a programban. Szerintünk már ezért megéri.

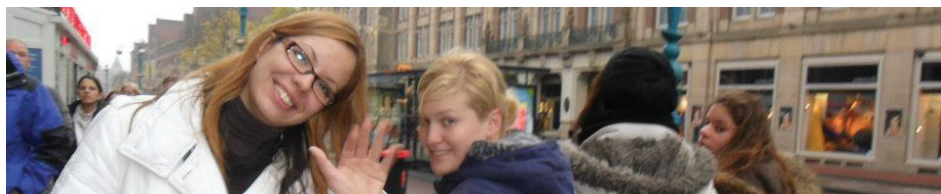
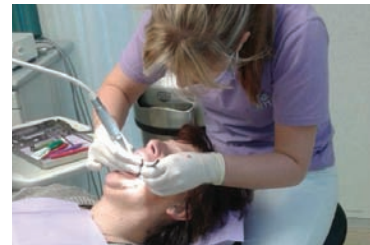
• Mire a legbüszkébbek az eddigi munkájukkal kapcsolatban?

Arra, hogy fejlesztettük az iskola nemzetközi kapcsolatait, hogy a többi kolléga is a sajátjának érzi a programot, és hogy tudja az egész iskola, hogy létezik és sikeres ez a program.

Sok fiatalnak segítettünk túllépni saját korlátain és így szélesíteni a lehetőségeit. Tulajdonképpen azokra a tanulóokra vagyunk a legbüszkébbek, akikről tudjuk, hogy számukra komoly lépést jelentett részt venni egy ilyen programban.

De büszkeséggel tölt el minket, amikor a záróbeszámoló hiánytalanul elkészítjük, véglegesítjük és megnyomjuk az elküldés gombot, mert nagyon sok munkánk van egy-egy projektben, és büszkéek vagyunk akkor is, amikor pár héttel később megkapjuk a pozitív hangvételő tartalmi és pénzügyi értékelést. Ilyenkor a részt vevő diákoknak is szoktunk írni egy üzenetet, amiben megköszönjük a munkájukat, hiszen nem szabad elfeledkezni arról, hogy az ő munkájuk a projekt egyik legfontosabb eleme.

BENKŐ-NAGY ADRIENN

LEONARDO

Együtt a Balatonért

INTÉZMÉNY:

Szegedi Kereskedelmi,
Közgazdasági
és Vendéglátóipari
Szakképző Iskola
Krúdy Gyula
Tagintézmény

KOORDINÁTOR:

EGYÜD JÁNOSNÉ

A Balatoni Civil Szervezetek Szövetsége partnerként vett részt a Tanulás a tavakért című Leonardo partner-ség munkájában. A projektben öt európai ország környezetvédelemmel, ezen belül is tógazdálkodással is aktívan foglalkozó szervezetei fogtak össze, hogy nem formális tanulási módszerek segítségével, partnertalálkozók keretében szerezzenek a fenntartható tógazdálkodással kapcsolatos ismereteket, feltérképezzék a témához kapcsolódó szakképzés, képzés hiányosságait, és egy e-learning tananyagot is készítettek. Székely Erzsébettel, a szövetség elnökével beszélgettünk a tapasztalataikról.

• Mit gondol, vajon miért kapott a projektjük nívódíjat?

A témánk nagyon aktuális, hiszen a tógazdálkodás és a környezetvédelem sokakat érdekel és érint, ráadásul a visszajelzések szerint, a projektünk eredményei nagyon jól hasznosíthatók mások számára is. Civil szervezetek képviselői, szakemberek vagy fiatal önkéntesek is hasznos ismereteket gyűjthetnek a német partner, a Global Nature Fund honlapján elérhető e-oktatási segédanyagokból, amelyek esettanulmányokon keresztül mutatnak be jó és rossz gyakorlatokat pl. a vizes területek rehabilitációjával vagy a halászat, a mezőgazdaság, illetve a turizmus fejlesztésével kapcsolatban.

• Az Önök projektjének ráadásul kiterjedt hatása van, hiszen sokféle ember érintett benne.

Az egyesületünk egy ernyőszervezet: a vízügyésztől a madártani egyesületen keresztül a női civil szervezetig igen sokféle tagunk van, így rengeteg olyan emberrel állunk kapcsolatban, akik a munkájuk vagy a mindennapjaik során szeretnének tenni valamit a Balatonért. Ez a projekt nagyon jó lehetőség volt az ő számukra is, hiszen mind a magyarországi programok lebonyolításába, mind a nemzetközi programokon való részvételbe volt módjuk bekapcsolódni. *A legtöbb hozzánk tartozó szervezet célkitűzése a Balaton védelme, és a hozzájuk tartozó szakemberek nélkül nem tudtunk volna belevágni ebbe a projektbe.* Ráadásul azok az emberek, akik így külföldi tapasztalatot szerezhettek és információkat gyűjthettek más országokban, a mindennapi munkájuk során is tudják hasznosítani a látottakat, hallottakat. Azoknak az egyetemistáknak és doktorandusz hallgatóknak a részvételét is szeretném kiemelni, akik önkéntesként dolgoznak egy-egy civil szervezetnél, hiszen ők is nagyon fontos tapasztalatokat szerezhettek így, amelyeket a mostani tanulmányaik, kutatásaik és a későbbi munkásságuk során is hasznosíthatnak.

• Milyen pluszt tudott adni a projekt ezeknek a tenni akaró embereknek, civil szervezeteknek?

A programban részt vevő tagjaink eddig is a Balaton védelmével, turizmussal foglalkoztak, de nem volt ilyen széleskö-

<http://www.krudy-szeged.sulinet.hu/>

rúlátásuk arra, hogy más országokban mit hogyan csinálnak. De miután látták, hogy Németországban hogyan működik az ökoturizmus, vagy milyenek az ökokempingek, jó megoldási ötleteket kaptak ahhoz, hogyan lehetne ezt Magyarországon is megvalósítani – és például olyan egyszerűnek tűnő dolgokhoz is segítséget kaptunk, hogy milyen táblákat érdemes kihelyezni ezeken a területeken.

Azt is tanulságos volt látni, hogyan mozgósítják a helybéli embereket egy-egy ügy érdekében. Mi is csináltuk ezeket eddig, de a projekt során nagyon sok új ötletet láttunk, amelyek alkalmazása hatékonyabbá teheti a munkánkat, ha beépítjük a programjainkba. Szélesebb látókört kaptunk a projekt által: *a nálunk is jellemző dolgok egyszerűsítése, újratervezése mellett számos újdonsággal is megismerkedtünk.*

• Mi volt a legérdekesebb személyes tapasztalata?

Angliában a Lake District Nemzeti Parkban voltunk, és fantasztikus volt látni, hogy mennyire jól szervezett az együttműködés az önkormányzatok, a civil szervezetek, vállalkozók, környezet- és természetvédelemmel foglalkozó egyesületek, intézmények között. Bevonják a helyi lakosokat is a döntéshozatalba, és külön figyelnek arra, hogy egy ember ne vétőzhassa meg a tőgazdálkodással kapcsolatos fejlesztéseket.

• Önöknek milyen tapasztalataik voltak a helyi együttműködések terén?

A projekt hatására nekünk is több szervezettel erősödött meg a kapcsolatunk. Például a keszthelyi Pannon Egyetemmel és a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal, vagy itteni kutatóintézetekkel korábban is kapcsolatban voltunk, de most sokkal szorosabb lett az együttműködés, és közös programokat is tudunk szervezni.

Az, hogy híre ment az egyesületünknek, nagyon nagy segítség volt, mert tudnak rólunk, keresnek bennünket, számitanak ránk, így mindenképp *pozitív irányba mozdult el a mi szerepvállalásunk a régióban.* Ezt tovább erősíti az, hogy nívódíjat kapott a projektünk, mert ez az elismerés a hitelünket és a megbízhatóságunkat növeli, és azt bizonyítja, hogy érdemes velünk együtt dolgozni.

• Egy kiválóan megvalósított projektben fontos szerepe van a részt vevő partnereknek. Az Önök esetében milyen kapcsolatokat sikerült kialakítani?

A partnerekkel valamennyire ismertük egymást, mint az Élő Tavak Világhálózatának tagjai, de ez volt az első közös projektünk. Össze is hozott bennünket, és a sok-sok felmerült ötlet újabb projektet is eredményezett, amely szintén a tavakhoz, illetve a környezetvédelemhez kapcsolódik, így a továbbiakban is folytathatjuk a közös munkát.

GYŐRPÁL ZSUZSANNA

Mit vár el a munkaerőpiac?

FooDrinks – Quality Food & Drink European training Plan

INTÉZMÉNY:

Károly Róbert Főiskola

KOORDINÁTOR:

DR. DINYA LÁSZLÓ

A Károly Róbert Főiskola FooDrinks című partnerségi projektjében hét ország különböző típusú intézményei – egyetemek, kamarák, nonprofit szervezetek és a gazdasági élet szereplői – fogtak össze. Az élelmiszerbiztonsággal foglalkozó projekt célja az volt, hogy a munkaerőpiac valós igényeinek megfelelő képzést dolgozzanak ki a leendő szakemberek számára. A mára már elérhető képzési programról és a projekt során szerzett tapasztalataikról dr. Bujdosó Zoltánnal, a projekt egyik koordinátorával beszélgettünk.

• Ön miben látja a projektjük jelentőségét?

Fontos kiemelni, hogy nem csak a partnerek vettek részt a projektünkben, hanem egy sokkal szélesebb kör is, akiket azért vontunk be, hogy a készülő tantervekhez, illetve a tréning programokhoz alulról épülő, a szakmai elvárásokat figyelembe vevő alapot adjanak. Élelmiszertermelő cégekkel és vállalkozásokkal, civil szervezetekkel és kamarákkal működünk együtt, mert kíváncsiak voltunk az ő véleményükre, az elvárásaikra, és azokra a kompetenciákra, amiket ők hiányolnak a jelenlegi képzéseinkből.

• Hogyan épült fel a projektjük?

A projekt első felében megvizsgáltuk, hogy az élelmiszeripar területén dolgozó cégeknek, vállalkozásoknak milyen tapasztalataik vannak a jelenlegi képzéssel, illetve mik az elvárásaik a végzett szakemberekkel szemben. Ezek összegyűjtése után ajánlásokat kaptunk arra, hogy a képzési programba milyen kompetenciafejlesztést építsünk be, majd

elkezdjük kidolgozni a képzési tervet. Az utolsó három projekttalálkozón a *külső partnerek véleményét mondhattak az eddigi munkánkról, így azonnal visszacsatolást is kaptunk a munkáltatók részéről.*

• Milyen hiányosságokat emeltek ki a jelenlegi képzéseket illetően?

Fejlesztendőnek ítélték például az informatika vagy a nyelvoktatás területét, de emellett leginkább azt az „átfogó látásmódot” hiányolták, ami egy-egy technológiának, vagy akár az egész ágazatnak az ismeretét jelenti.

• Kiknek szól ez a közösen kidolgozott képzés?

Alapvetően olyan élelmiszeripari, illetve élelmiszerbiztonsági alap kompetenciákkal rendelkezőknek szól, akik szeretnék magukat tovább képezni ezen a területen. Leginkább az élelmiszerbiztonsági technikus képzéshez hasonlít, és mind közép-, mind felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára elérhető a Károly Róbert Főiskolán, illetve más intézmények is adaptálhatják, ha megfelelő laboratóriummal, infrastruktúrával és képzett oktatókkal rendelkeznek.

• Pontosan milyen területeket takar az élelmiszerbiztonság?

Az első gondolata általában mindenkinek az, hogy ez az egészséges ételek és italok gyártását jelenti, de ennél jóval többről van szó: az *élelmiszergyártás teljes folyamatát foglalja magába, illetve azt, hogy az egyes folyamatok biztonságosan működjenek.* Tehát nem csak az a cél, hogy egész-

séges ételek kerüljenek ki, hanem az is, hogy a bekerülő alapanyagok, nyersanyagok és az ellátás is egészséges legyen, olyan technológiát használjanak, amely a környezetre kevésbé káros, fenntartható és a modern kor igényeinek is megfelel.

• **Mik voltak a legérdekesebb tapasztalataik a projekt során?**

Minden projekttalálkozó alkalmával voltak látogatások, amikor olyan élelmiszeripari egységeket kerestünk fel, ahol ez a folyamat már most is magas szinten zajlik. Ezekből rengeteg ötletet meríthettünk. Azokat az országokat emelném ki, amelyek tőlünk egy kicsit távolabb helyezkednek el földrajzilag és a kultúrájukat tekintve is. Törökországban például olyan cégeket látogattunk meg, amelyekről magam sem gondoltam volna, hogy ilyen magas szintű élelmiszerbiztonsági eljárásokat alkalmaznak. Görögországban pedig a termelőknek és a feldolgozóknak olyan együttműködését ismerhettük meg, ami példaértékű lehet más országok számára is.

• **Az intézmény számára mit jelentett a projektben való részvétel – és az ezzel járó elismerés?**

A főiskola több nemzetközi együttműködésben is részt vesz, és ezeknek a tapasztalatai hozzájárulnak a mostani projekt sikeréhez. Minden elismerés hatalmas presztízszt jelent, különösen azoknak, akik érintettek az adott tevékenységben. De ennek a *nívódíjnak az intézmény belső pr-jában is kiemelkedő szerepe van, növeli a dolgozók elhivatottságát*

és lojalitását. A kifele történő kommunikációt tekintve pedig a főiskola külső megítélését erősíti, hiszen kis felsőoktatási intézményként különösen nagy értékkel bír, hogy sikerült elnyernünk a nívódíjat.

GYŐRPÁL ZSUZSANNA

www.karolyrobert.hu

A vendéglátós kultúra „kiskövetei”

INTÉZMÉNY:

Hansági Ferenc
Vendéglátóipari és Ide-
genforgalmi Szakiskola és
Szakközépiskola
(Szeged)

KOORDINÁTOR:

JANCSIKINNÉ SMICSKÓ
KLÁRA

A Hansági Ferenc Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakiskola és Szakközépiskolában 2009-ben tervezték meg a Vendéglátós tudásimport – szakács és pincér tanulók szakmai gyakorlata Európa országaiban című mobilitási pályázatot, amelynek során egy hónapos külföldi szakmai tapasztalatszerzésre küldhetik diákjaikat, illetve fogadhatják nemzetközi partnerintézményeik tanulóit. Németországgal, Finnországgal, Spanyolországgal és Olaszországgal indult a kapcsolatuk, mostanra pedig már Görögországban, Angliában, Ausztriában, Svédországban, Franciaországban és Romániában is tölthetik szakmai gyakorlatukat a tanulók. A tapasztalatokról Jancsikinné Smicskó Klárával, az iskola oktatójával beszélgettünk.

• Hogyan találtak rá a partnereikre?

Egy müncheni szakiskolával volt az első kapcsolatunk, amely még 2000-ben indult. A német szakiskola fennállásának 100. évfordulóján Leonardo konferenciát tartott, ahol egy jubileumi ülésre meghívták az összes külföldi partnert, köztük minket is. Ekkor nagyon sok kapcsolat alakulhatott ki, ezzel indult a mi együttműködésünk is a legtöbb országgal, de a spanyol partner például az egyik nyelvszakos kolléganőnk külföldi továbbképzésen szerzett kapcsolatának köszönhető.

• Miért vágtak bele a projektbe? Mi adta az ötletet?

Számunkra nagyon fontos, hogy a gyerekeink kitekinthesenek Magyarország határain túlra, és szakmai tapasztalatot szerezhessenek külföldön is, mert ez növeli az értékü-

ket a munkaerőpiacon. Emellett természetesen a nyelvtanulás fontosságának is kiemelkedő szerepe van.

• Kik vehettek részt a projektben? Hogyan válogatták ki a diákokat?

A szakiskolai és szakközépiskolás tanulóink nagy létszám-ban jelentkeztek, mert rendkívül népszerű ez a program. Motivációs levelet és önéletrajzot adnak be, 2008 óta pedig *van egy írásban is rögzített szempontrendszerünk, amely alapján értékeljük és kiválasztjuk a jelentkezőket*. Emellett összeül egy tanári team, és szóban is megbeszéljük, hogy ki az, aki alkalmas az utazásra, és részt vehet a programban. Egyáltalán nem arról van szó, hogy a jó tanulók kitüntetése ez a program. Az a lényeg, hogy a diák rátermett, nyitott, érdeklődő legyen, mert így tud szakmai tapasztalatokat szerezni, és ügyesnek kell lennie szakmai szempontból is. Az nem probléma, ha valaki kevésbé jó idegen nyelvből, mert kint a saját bőrén tapasztalhatja meg, mennyire nagy szükség van a nyelvtudásra, és ez motiválhatja a tanulásra.

• Hogyan segíti a diákok szakmai fejlődését a projektben való részvétel?

Vannak országok, ahol közvetlenül a gazdálkodó szervezettel, például szállodákkal vagyunk kapcsolatban. Ilyenkor a külföldi étterem és szálloda mindennapjairól szerezhetnek tapasztalatot a diákok, amelyet összehasonlíthatnak az itthoni cégek életével. Másról a partneriskolákkal tartjuk a kapcsolatot, akik a saját diákjaikkal együtt foglalkoztatják a mi tanulóinkat is a külső gyakorlati helyeiken, emellett

lehetőséget biztosítanak arra, hogy az iskolában szakács, pincér vagy cukrász szakokatató foglalkozzon a diákjainkkal. Fontos kiemelni, hogy a legtöbb partner iskolával kölcsönös a kapcsolatunk.

• Miben nyilvánul meg ez a kölcsönösség?

Például nemrég volt egy ünnepélyes disszeminációs és Europass átadó ünnepségünk, amelyre az alsó-szász partneriskolánkból egy *Michelin csillagos szakács is eljött* és élő bemutatót tartott, mert éppen nálunk voltak az ő diákjai. Ez rendkívül komoly és érdekes tapasztalatot adott a mi tanárainknak, diákjainknak és a külső gyakorlati helyek képviselőinek is.

• A projektet tervező és megvalósító csapat miben tudott fejlődni a projektfolyamat során?

A tapasztalataink nagyon érdekesek visszatekintve az elmúlt évekre. Éreztük, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk a diákok lélektani felkészítésére, és ezzel a mentálhigiénés végzettséggel is rendelkező igazgatónőnk is egyetértett. Korábban előfordult olyan, hogy egy-másfél hét alatt 10 kg-ot fogyott egy kislányunk, mert lelkileg nem volt kellőképpen felkészülve a programra, ezért a betegsége miatt haza is kellett őt hoznunk. Azóta viszont ilyen problémába nem ütköztünk. *Megtanultuk azt is, hogy kicsit diplomatikusabban kell tárgyalnunk a magyar vállalkozókkal.* Előfordult például, hogy a hozzáállásuk megnehezítette a projekt kivitelezését, mert csak a rövid távú helyzetet figyelték, és volt, hogy közölték a fiatallal: ha kimegy külföldre

egy hónapra, akkor mást vesznek fel a helyére. Tehát így indultunk, és ehhez képest sokat változtunk.

• Ez már nem az első nívódíja az intézménynek. Ön szerint minek köszönhető, hogy többször is elismerésben részesülnek a projektjeik?

Valóban, az iskolánknak van egy E-Quality díja, amit egy korábbi Comenius nyelvi projektért kaptunk, 2005-ben pedig nívódíjjal értékelték az akkori Leonardo mobilitási projektünket. Ezen kívül 2008-ban megkaptuk az UNESCO Associate mintaiskola címet is. Véleményem szerint ez annak köszönhető, hogy *az iskola alapítványa kiemelten kezeli a pályázatok ügyét*, illetve a külföldi mobilitásokat. Egy teljes csapat alakult ki a projektek megvalósítására, amelynek rajtam kívül tagja az igazgatónő, az iskola gazdasági vezetője, PR felelőse és minőségi vezetője is. Igazi csapatmunkában dolgozunk, és ez minden bizonnyal megmutatkozik a projektek minőségében is.

FRANK NÓRA

Mesék a rácson túlról

Prisoners Opportunity to Educate Children by Telling Stories

INTÉZMÉNY:

Budapesti Fegyház és
Börtön

KOORDINÁTOR:

VARGA RITA

A Budapesti Fegyház és Börtön öt ország – Lengyelország, Litvánia, Olaszország, Románia, Törökország – szakembereivel együttműködve valósította meg a a fogvatartott apák és gyermekeik jobb kapcsolattartását elősegítő Grundtvig tanulási kapcsolatok projektet. Amellett, hogy kutatásban vizsgálták a börtönpopuláció társas és családi kapcsolatait, az eredményeket felhasználva készségfejlesztő tréningeket tartottak a fogvatartottaknak, és aktív bevonásukkal létrehozta egy mesekönyvet is. A projekt mélyebb megismerését Peremicki Mónika bv. főhadnagy, a „PROTECT – Prisoners opportunity to educate children by telling stories” projekt koordinátora segítette.

A fogvatartott apák csoportja nem mondható tipikus felnőttképzési célcsoportnak. Miért gondolták mégis szükségesnek, hogy a családi kapcsolattartás területét javítandó, elindítsanak egy ilyen programot?

Két oldalról jött az ötlet. Egyrészt a büntetés-végrehajtásnak nagyon fontos feladata a fogvatartottak reintegrációjának, tehát a társadalomba való visszaillesztésének az elősegítése. Ebben maga az oktatás, képzés nagyon fontos tényező, főleg azért, mert a fogvatartottak igen jelentős része aluliskolázott. Tehát azokat az éveket, amelyeket a börtönben töltenek, mi szeretnénk ilyen szempontból pozitív hatásokkal megtölteni.

A másik ok, ami miatt belevágtunk, az volt, hogy korábban inkább a fogva tartott anyák és gyermekeik kapcsolattartására fókuszáltak a kutatások, holott a bebörtönzött szülők igen jelentős része férfi, így a gyerekeik-

nek gyakran kell megélniük az édesapjuk hiányát. A Budapesti Fegyház és Börtönben egyébként kizárólag férfi fogvatartottak vannak, tehát ezért is jött maga a téma, hogy az édesapák és gyermekeik kapcsolatát erősítsük a mesék és az oktatás segítségével.

Speciális helyzetben lévő emberekről van szó, speciális igényekkel. Esetükben milyen készségek és kompetenciák fejlesztésére volt leginkább szükség?

A programban részt vevő elítélteknek a társas és kognitív készségeit szerettük volna javítani, mint a történetírás, történetmondás, az aktív figyelés, a társakkal való kommunikáció, illetve magának a szülői kompetenciának a fejlesztése és a családtagokkal való kapcsolat erősítése. A reintegráció részeként ez azért *különösen fontos, hogy a hosszabb időre elítélt fogvatartottak ne távolodjanak el a gyermekeiktől és szabadulásuk után is kapcsolataikat megtartsa, szülői felelősségük tudatában tudjanak velük foglalkozni.*

Milyen szempontok alapján választották ki a résztvevőket? Milyen volt a fogadókészség a fogvatartottak oldaláról, mennyire voltak nyitottak egy ilyen nemzetközi programra?

Nálunk minden egyes tréningre, oktatásra önkéntes alapon történik a jelentkezés. A nevelőtisztek, pszichológusok útján tájékoztatjuk a fogvatartottakat arról, hogy milyen kutatásba, projektbe vágott bele a Budapesti Fegyház és Börtön. Akiknek vannak gyermekeik és érdeklőd-

tek a projekt iránt, pszichológus munkatársunk vezetésével kisebb csoportokban egyéni foglalkozásokba kezdtek. Akik aztán később is, a többi tréning során bennmaradtak a csoportban, mert valós volt az érdeklődésük, elkezdték ezeket a célzott társas és kognitív készségfejlesztéseket. A csoport részéről egyébként nagyon pozitív visszajelzések voltak: ez abban is megmutatkozott, hogy az iskolában szerzhető tudást egyre többre értékelték, így voltak, akik ennek folyamányaként jelentkeztek formális oktatásba, és beiratkoztak iskolába. Sokkal nyugodtabbak, kiegyensúlyozottabbak és magabiztosabbak lettek, hiszen úgy érezték, hogy nincsenek teljesen elzárva a külvilágtól, a családtagjaiktól, és sokkal közelebb érezték a gyermekeiket magukhoz, mint például azok a társaik, akik ebben a programban nem kívántak részt venni.

Elmondása alapján úgy tűnik, hogy sok projektet valósít meg az intézet. Mennyiben új dolog egy nemzetközi programban való részvétel? Milyen tapasztalataik voltak ezzel?

TÁMOP 5.6.1-es projektekben már többször részt vettünk, ezek kapcsán voltak különböző képzések a fogvatartottaknak, de nemzetközi szinten ez a Grundtvig tanulási kapcsolatok projekt volt az első ilyen – és reméljük, nem az utolsó. A program nagyon pozitív visszajelzést váltott ki. A Budapesti Fegyház és Börtönben jelenleg is alkalmazzuk ezeket a módszereket, most is vannak még a projekt befejezésétől függetlenül olyan tréningek, amelyek pont az aktív figyelemre, a történetírásra, a kommunikációra helyezik a hangsúlyt. A fogvatartottak szintjén a nemzetköziség annyira nem volt érzékelhető, hiszen ők a saját világukban, a saját gyermekükkel való kapcsolat

lat javulásának örültek. A kollégák és a projektbe bevont személyek számára volt ez inkább nagy küldetés és nagyobb felelősség. Új kultúrák megismerése, szakmai tudásuk és az angol nyelv fejlesztése, mind-mind hozzájárultak ahhoz, hogy ezt a projektet sikeresen meg tudjuk valósítani. A projekt szakmai megvalósítása mellett a többi országban tett látogatások és a tapasztalatcsere is jelentősen hozzájárultak a végeredményhez. Valamennyi partner a szívéen viselte a PROTECT programot, illetve azok a szakemberek, akiket a társországok bevontak, szintén nagyon együttműködőek voltak. Eredményeink – akár nemzetközi szintű – terjesztésére pedig az öt országgal közösen létrehoztunk egy honlapot.

Ilyen jó élmények és tapasztalatok után adja magát a kérdés: terveznek-e valamilyen folytatást, akár az intézet egymaga itthon, vagy esetleg az Erasmus+ program keretében?

Miután nagyon hasznosnak bizonyult ez a projekt, amit közel két év alatt megvalósítottunk, szeretnénk mindenképp valami hasonlóba belevágni. Ha sikerül olyan témát találni, ami a vezetők és a fogvatartottak érdeklődését felkelti, akkor mindenképp belevágunk egy új projektbe akár egyedül, akár mondjuk társországokat keresve.

PLÁNTEK LEA

www.budapestifegyhaz.hu

Fókuszban: az anyaság

INTÉZMÉNY:

Holdam Önsegítő és Ismeretterjesztő Egyesület (Miskolc)

KOORDINÁTOR:

KISHONTHY-KARDOS RITA

2011 tavaszán nyitották meg Észak-Magyarország első civil anyaközpontját, a Holdam udvart, majd a Holdam Önsegítő és Ismeretterjesztő Egyesület nemsokára bekapcsolódott egy 11 ország partnerségével megvalósuló Grundtvig tanulási kapcsolatok projektbe. Az egyesület és az anyaközpont működéséről, felépítéséről, szellemiségéről Kishonthy-Kardos Ritával, az egyesület társelnökével beszélgettünk.

Hogyan zajlottak le ezek az események az egyesület életében?

2007-ben hoztuk létre a Holdam Önsegítő és Ismeretterjesztő Egyesületet, alapvetően az anyaság és a nőiség megélésének támogatására. Ekkor még a várandósság és a szülés témája volt fókuszban, aztán ahogy kezdtek a gyermekeink növekedni, előtérbe kerültek a gyermeknevelés és a munkába való visszatérés problémái. Két évvel később részt vettem az Anyaközpontok Nemzetközi Konferenciáján Szlovákiában, a MINE (Anyaközpontok Nemzetközi Hálózata) szervezésében, ott találkozhattam a mi közösségünkéhez hasonló szellemiségű nőekkel a világ minden tájáról, és nagyon fontosnak gondoltam, hogy csatlakozzunk. Akkoriban *azon dolgoztunk, hogy legyen egy saját helyünk, egy anyaközpontok elvei alapján működő közösségi terünk*. Ezeket anyák tartják fent önerőből a világ minden táján, Afrikától Amerikán át Európáig. 2010 júniusában sikerült elérni, hogy ideadjanak a felújítás, illetve működtetés fejében egy önkormányzati ingatlan: így jött létre a már három éve működő Holdam udvar. A MINE programjai kapcsán fogalmazódott meg en-

nek a Grundtvig projektnek az ötlete is, amelyhez 11 ország csatlakozott, köztük mi is.

A projekt során saját bevallásuk alapján szervezetileg és emberileg is jelentős változásokon mentek át.

Igen, több felől is értek minket nagyon meghatározó, megerősítő-visszaigazolós élmények. Amikor a projektet elkezdtük, a legtöbb, helyben nagyon aktív önkéntes édesanya csak a mi egészen fiatal anyaközpontunkat ismerte. Ők a projekt révén megismerhettek más országokban akár már 20 éve működő anyaközpontokat is. Ilyen például Stuttgartban a Generációk Háza, ahol saját mini óvoda szerveződik, és kis csoportokra, közösségi munkára épülő tevékenység zajlik. De azt is láthattuk, hogy egy kicsit minden anyaközpont másképp működik, minden csoport, közösség magára is formálja a helyet, maga alakítja ki a rendszerét, és mégis azonos a szemlélet.

Hogyan motiválják a miskolci édesanyákat az anyaközpont életében való aktív részvételre?

Az egyesület által fenntartott anyaközpont egy nyitott közösségi tér: naponta 9-től 4-ig be lehet jönni, lehet pelenkázni, szoptatni, beszélgetni és az itt kialakuló beszélgetésekből számos ötlet születik. *Nemrég indítottunk egy közösségi támogatási rendszert, ahol azok az anyák pályázhatnak saját ötleteikkel, akik szeretnék egy kicsi projektet megvalósítani, például varró- vagy főzőtanfolyamot létrehozni. Az anyaközpont egyik alapfeltétele az is, hogy a hely ne függjön attól, hogy van-e alkalmazottunk vagy nincs, ezért van egy önkéntes háziasszonyi rendszerünk:*

www.holdam.hu

gyesen, gyeden lévő anyákkal együtt tudjuk fenntartani az udvart úgy, hogy ők a saját gyerekükkel bejönnek ide váltó rendszerben, így nincs szükség külső alkalmazottra. Egy nagy családi, közösségi nappalit lehet elképzelni, külön konyharésszel, ahol akkora a tér, hogy 6-8-10 anya is elfér a gyerekekkel, és játszanak, beszélgetnek.

Melyek voltak a leginkább inspiráló élmények a projekt során?

Minket a szülés-várandósság témája érdekelt elsősorban, de más területen is kaptunk inspirációt. Például Grazban láttuk a Vörös Sátor Fesztivált, ahol a nőiséghez való viszonyunkkal kapcsolatban és ennek kreatív módon való gondozásának témájában tartottak programokat, és anynyira megtetszett, hogy azóta Miskolcon is minden évben megtartjuk, saját programokkal. Az anyaközpontok működtetéséről és fenntartásáról is sokat tanulhattunk, emellett a lobbijéről is, mert társadalmi jelentősége van az anyák aktivizálásának. Mi a nálunk is fiatalabb anyaközpontoknak jelenthettünk példát: olyan partnereknek, ahol az anyaközpontnak még nincs helye, fenntartott saját helyisége, így még nem napi szintű a tevékenységük. Ők arról tanulhattak tőlünk, hogy mit lehet tenni helyi szinten azért, hogy ezt a kezdeményezést az önkormányzat támogassa. Bulgáriában is jártunk, roma anyaközpontokban, ott láttuk annak a fontosságát, hogy a hátrányosabb helyzetű nőknek is legyen hasonló lehetőségük, hogy ők is összejárhassanak, erőt tudjanak méríteni a közös alkalmakból. Elkezdtünk tudatosan foglalkozni azzal is, hogy hogyan lehet egy önszerveződött női csoportból egy saját teret fenntartó, működtető szervezetté válni, ami megtartja a közösségi alapokat, erre ki-

dolgozni magunknak egy módszertant. Egy svájci projekt keretében több terepen is dolgozunk, olyan kismamaházban, ahol hajlék nélkül maradt anyák élnek, Németországban és Hollandiában pedig sok anyaközpont működik bevándorlóknak, ilyen mintákat is láttunk. Az ilyen tapasztalatok után többen is jöttünk haza olyan érzéssel, hogy nemcsak magunkért, hanem a szociális alapon rászorulóért is tennünk kell. Így nem szolgáltatási, hanem közösségfejlesztő céllal járunk lassan 2 éve ilyen terepekre is.

Van-e kijelölt irányvonal, amerre fejlődni szeretnének, amit el szeretnének érni az anyaközpont segítségével?

Van egy szervezetfejlesztési tervünk a projekteknek köszönhetően, de azt gondolom, hogy amellett, hogy munkavállalókká váltunk, továbbra is anyák maradtunk, és ez folyamatosan hozza magával az új helyzeteket. Az anyaközpont tágulhat a gyermekeink növekedésével, egyszer pedig nagymamák is leszünk, és ezek az élethelyzetek biztosan be fogják hozni a saját személyesség élményeit a közösségi életünkbe is. Figyelünk kell arra, hogy ilyen szempontból mit hoz elénk az élet: például most éppen azt, hogy *mivel egyre több egyedülálló szülő van, mi is az egyedülálló anyák felé fordulunk*. Az anyák jelzik, hogy mit szeretnének, ezért nem tűzünk ki vezetőségi szinten nagyon erős irányvonalakat, hanem ezt mindig az a célcsoport határozza meg, akik minden nap bejárnak az anyaközpontba. Ezért is van közösségi támogatási rendszerünk, hogy az ötleteiket véghezvihessék együtt: nekünk az a feladatunk, hogy erre a forrást és a lehetőségeket megteremtjük.

TILLY ESZTER

A közös nyelv a zene

Sing-Song – dialog between past and future

INTÉZMÉNY:

Diósi Szent Gellért
Vegyeskari Egyesület

KOORDINÁTOR:

SZABÓ ILONA VALÉRIA

A SING SONG – PÁRBESZÉD MÚLT ÉS JÖVŐ KÖZÖTT című projekt négy ország öt kórusának együttműködésén alapult. A magyar résztvevő az éppen 20 éves Diósi Szent Gellért Vegyeskari Egyesület volt, amelyet harminc zenekedvelő amatőr énekes alkot. A kétéves program során a kórusok tagjai a partnerországok mindegyikében elméleti és gyakorlati képzésben részesültek, ami hangképzést, közösen összeállított művek betanulását és a zenetanulási módszerekről való tapasztalatcserét jelentett. A projekt egyik magyar szervezőjével, Szabó Ilona Valériával beszélgettünk.

Honnan hallottak a Grundtvig programról?

Amikor elkészítettük a kórusunk honlapját, létrehoztunk egy angol oldalt is, így talált meg bennünket egy lengyel kórus. Ők már többször szerveztek nemzetközi projekteket. Először személy szerint engem hívtak egy egyhetes egyéni projektre, ami Varsóban zajlott 2010 nyarán. Erre az ismeretségre alapozva hívtak aztán bennünket egy, az előzőhöz képest sokkal nagyobb szabású projektre. Ez lett a Sing-Song, amelyben nagy-nagy örömünkre 2011-től 2013-ig vehettünk részt.

A koordinátor tehát egy lengyel kórus volt. A másik három zenei csoport hogy találta meg a projektet?

Rajtunk kívül végül két francia és egy görög kórus került be az együttműködésbe. A varsóiak interneten és a kapcsolataik révén keresték meg őket. A keresés szempontjai között

szerepelt a hasonló tudás és kvalitás, de az is meglehetősen fontos szempont volt, hogy több szólam is képviseltesse magát, tehát vegyes kórusok legyenek.

Milyen különbségeket tapasztaltak a különféle zenei műhelyeken a fogadó nemzetek karvezetői munkája között?

A karvezetők, mint általában a tanárok (hiszen itt mi voltunk a „felnőtt diákok”), ugyanúgy különféle vezetési stílusokkal, módszerekkel dolgoztak, hogy elérjék céljaikat. A legjobb példa erre talán az egyik francia karvezetőé. A katalán kultúra Saint Esteve-ben (Dél-Franciaországban) erősen érzékelhető volt, a karvezető ott egy katalán művet is hozott a projektkórus számára. Az átlagnál sokkal többet gesztikulált és szinte kevesebb nyelvtudással ért el eredményt, míg mások talán többet beszéltek, magyaráztak. Volt, aki a hangok kitisztításával foglalkozott többet, más a művek háttérét szerette volna jobban megvilágítani. Amit mi jó gyakorlatként ellettünk, és azóta is alkalmazzuk, az a bordeaux-i karnagy bemelegítője. Most már mi is így indítjuk a próbákat: különböző tornagyakorlatokkal.

Hogy zajlott a munka a partnertalálkozókra?

Minden alkalommal 5-10 főt küldtünk az aktuális projekt-kórusba. *Fontos szempontunk volt, hogy minden tagunk legalább egy helyszínre ki tudjon utazni.*

A találkozókra minden kórus hozott egy alapművet, az aktuális fogadó ország pedig hozzátett ehhez még kettőt,

amit csak akkor énekeltünk. Amikor a következő országba mentünk, végigénekeltük a repertoárunkat és annak a fogadó országnak még két további művét.

Karnagyunk, Szabó Katalin a zenei műhely megszervezésekor olyan műveket választott, amelyek jól tükrözik a magyar zenei kultúrát, zenei hagyományainkat. *A nemzetközi énekesekből a rendelkezésre álló rövid idő alatt egy-séges hangzású projektkórust formált,* amely nagy sikerrel adta elő többek között a dinamikus, magyar temperamentumot is megmutató Bárdos Lajos művet, a Dana-danát. A zene és a ritmus spontán élvezete a koncertet követő meglepetés táncházban folytatódott. Ennek például mi teremtettünk hagyományt, ezt követően több kórus is átvette ezt tőlünk.

Mit nyert a kórus a Grundtvig projekt által?

Azok a dalok, amelyeket megtanultunk más kórusoktól, szervesen beépültek a mi zenei repertoárunkba. Ez egy szép hozadék!

Szintén nagy eredmény, hogy egy hatalmas levelező, e-mail-es kapcsolati háló alakult. Olyan információáramlás indult be a projekt során, hogy senki nem akart róla lemaradni. Volt, aki nagyon szakszerűen kezelte már a modern technikát, de voltak többen is, akik ennek hatására tanultak meg.

Létrehoztunk egy saját facebook oldalt, továbbá a projekt tagjai számára egy közös honlapot is, amelyre nagyon sok online segédanyag gyűlt össze a művekre való felkészüléshez. Kisvideók, az egyes művek akár szólamok szerint a gyakorláshoz. A magyar, lengyel, görög, francia dalok fonetikus kiejtése is felkerült ide, ezen kívül a fordítások, hogy tudjuk, miről éneklünk.

Nem hagyható el, hogy a nemzetközi projekt mekkora lehetőség volt a tagok számára a nyelvtudás fejlesztése szempontjából. Minden kórustagnál érezhető volt a fejlődés. És mi, a szervezők is nagy tapasztalatra tettünk szert abban, hogy milyen lebonyolítani egy tárgyalást nemzetközi résztvevőkkel.

A legnagyobb nyereség azonban az, hogy amikor befejeztük a projektet, az egyik francia kórus koordinálásával beindíthattunk egy másodikot is, amely már hét ország kilenc kórusának részvételével zajlik.

SPANYÁR KRISZTINA

www.gellertkorus.hu

Impresszum

Szerzők:

Benkő-Nagy Adrienn

Fintáné Hidy Réka

Frank Nóra

Győrpál Zsuzsanna

Plántek Lea

Spanyár Krisztina

Tilly Eszter

Kiadványszerkesztő:

Baukó Bernadett

Kiadja:

a Tempus Közalapítvány

A kiadásért felel:

Tordai Péter igazgató

Nyomdai kivitelezés:

D-Plusz Nyomda Kft.

Kiadványunk megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság álláspontját.

Tempus Közalapítvány

1093 Budapest,

Lónyay utca 31.

Postacím:

1438 Budapest 70., pf. 508.

Infóvonal: +36 1 237 1320

e-mail: info@tpf.hu

web: www.tka.hu

Az Európai Unió Egész életen át tartó tanulás programja 2014-től az Erasmus+ programba olvadva folytatódik. Az új program továbbra is számos lehetőséget kínál nemzetközi együttműködések, mobilitások megvalósításához a közoktatás, a szakképzés, a felnőttoktatás és a felsőoktatás területén egyaránt.

www.erasmusplusz.hu

www.tka.hu

Tempus Közalapítvány
1093 Budapest,
Lónyay utca 31.

infóvonal: +36 1 237 1320
e-mail: info@tpf.hu
web: www.tka.hu

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

EMBERI ER FORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Az egész életen
át tartó tanulás
programja

Erasmus+